

ลำดับที่ 2.

ตีความพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

พ.ศ.2518

(ปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินการปฏิรูปที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินและ
การกำหนดค่าทดแทนที่ดินที่ถูกเวนคืนเพื่อการปฏิรูปที่ดิน)

ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา พระราชกฤษฎีกาจะได้นำหนดเขตปฏิรูป
ที่ดินตลอดทั้งอำเภอก็ตามแต่ในการดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ส.ป.ก.จะดำเนินการปฏิรูปที่ดินเฉพาะ
ท้องที่ส่วนหนึ่งส่วนใดของ อำเภอตามลำดับความสำคัญและตามจำนวนเงินที่ได้รับมาสำหรับการ
ปฏิรูปที่ดินก็ได้

บันทึก

เรื่อง ที่ความพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๔
(ปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินการปฏิรูปที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินและการ
กำหนดค่าทดแทนที่ดินที่ถูกเวนคืนเพื่อการปฏิรูปที่ดิน)

ตามหนังสือของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ลานนา ๓ กส.๐๓๐๔/๒๑๐
ลงวันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๑๔ ความว่า กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ขอให้สำนักงานคณะกรรมการ
กฤษฎีกาตีความในปัญหาเกี่ยวกับการพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๔ ดังนี้

๑. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์โดยสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ประสงค์จะทำการปฏิรูปที่ดินในท้องที่อำเภอบางแห่ง เฉพาะในเขตที่ดินป่าสงวน หรือที่ดินของรัฐ
ซึ่งมีราษฎรบุกรุกเข้าไปทำกินจนหมดสภาพเป็นป่าสงวนแล้ว เพื่อขจัดข้อพิพาทระหว่างราษฎร
ที่เข้าไปทำกินในที่นั้น โดยจะไม่กำหนดเขตปฏิรูปที่ดินตลอดทั้งเขตอำเภอ จะเป็นการขัดต่อ
มาตรา ๒๕ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๔ หรือไม่

๒. การยกเลิกความในมาตรา ๓๖ แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อ
เกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๔ เกี่ยวกับการกำหนดค่าทดแทน โดยบัญญัติความใหม่แทนว่า
"มาตรา ๓๖ ให้คณะกรรมการกำหนดเงินค่าทดแทนที่จะจ่ายให้แก่เจ้าของที่ดินหรือสังหาริมทรัพย์
ที่ถูกเวนคืน เป็นจำนวนเงินสองเท่าครึ่งของราคาคถลผลผลิตหลักในสองปีที่ผ่านมาที่สามารถผลิต
ได้จากที่ดินในท้องที่นั้น ฯลฯ" จะขัดต่อมาตรา ๓๕ วรรคสี่ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร
ไทย หรือไม่

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรมการร่างกฎหมาย กองที่ ๒) ได้พิจารณา
ปัญหาก็กล่าวข้างต้นพร้อมทั้งตัวบทกฎหมายที่เกี่ยวข้องและไต่พียงคำชี้แจงของผู้นแทนกระทรวง
เกษตรและสหกรณ์ (สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม) และผู้นแทนกระทรวงมหาดไทย
(กรมการปกครอง) แล้ว มีความเห็นว่า

สำหรับปัญหาแรก เมื่อพิจารณามาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดิน
เพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๔ ซึ่งมีบัญญัติว่า

"การกำหนดเขตที่ดินในท้องที่ใดให้ เป็นเขตปฏิรูปที่ดินให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา
ในพระราชกฤษฎีกาตามวรรคหนึ่ง ให้มีแผนที่แสดงเขตและระบุท้องที่ที่อยู่ในเขต
ปฏิรูปที่ดินแนบท้ายพระราชกฤษฎีกานั้นด้วย แผนที่ดังกล่าวให้ถือเป็นส่วนหนึ่งของพระราชกฤษฎีกา

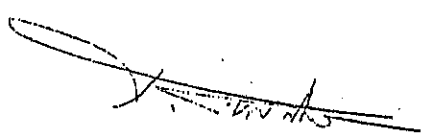
การกำหนด เขตที่ดิน ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดินความวรุณหนึ่ง ให้ถือ เขตของอำเภอ เป็นหลัก โดยให้ดำเนินการกำหนด เขตปฏิรูปที่ดินใน เขตท้องที่อำเภอที่มีเกษตรกรรมไม่มีที่ดิน ประกอบเกษตรกรรม เป็นของตนเอง หรือมีที่ดิน เล็กน้อยไม่เพียงพอแก่การครองชีพ หรือต้อง เข้าที่ดิน ของผู้อื่น ประกอบเกษตรกรรมอยู่ เป็นจำนวนมากตลอดจนที่มีผลผลิตต่อไร่นา เป็นเกณฑ์ ในการจัดอันดับความสำคัญในการกำหนด เขตก่อนหลัง

ให้ดำเนินการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรมโดยมีข้าราชการ และให้ดำเนินการสำรวจ ที่ดิน เพื่อเกษตรกรรม และ วางโครงการ เพื่อดำเนินการ ปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรมในท้องที่ ทุกจังหวัดทั่วราชอาณาจักร ให้เสร็จภายในสามปีนับแต่วันที่พระ ราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

๒๕๖๖

จะเห็นได้ว่า บทบัญญัติในมาตรา ๒๕ วรรคหนึ่งและ วรรคสอง เพียงแต่บัญญัติ ให้กำหนดท้องที่และ มีแผนที่แสดง เขตท้องที่ที่อยู่ใน เขตปฏิรูป โดยตราพระราชกฤษฎีกากำหนด เขตที่ดินในท้องที่หนึ่งท้องที่ใดให้ เป็น เขตปฏิรูปที่ดินและ ทำแผนที่แสดง เขตและ ระบุดังที่ท้อง ที่ใน เขตปฏิรูปที่ดินแนบท้ายพระ ราชกฤษฎีกา ดังนั้น แม้ว่าพระ ราชกฤษฎีกาจะ ได้กำหนด เขต ปฏิรูปที่ดินตลอดทั้งอำเภอก็ตาม แต่ในการดำเนินการ ปฏิรูปที่ดิน สำนักงานการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรมจะ ดำเนินการ ปฏิรูปที่ดิน เฉพาะ ท้องที่ส่วนหนึ่งส่วนใดของอำเภอตามลำดับ ของความสำคัญและ ความจำนวนเงินที่ได้รับมาสำหรับการ ปฏิรูปที่ดินก็ได้

สำหรับปัญหาข้อที่ ๒ นั้น เป็นการเสนอขอแก้ไขกฎหมายมิใช่ ใน เรื่องที่จะ ขอให้ความบัญญัติของกฎหมาย ถ้ากระทรวงเกษตรและสหกรณ์ประสงค์จะ ขอแก้ไขกฎหมาย ก็จะต้องดำเนินการ เสนอเรื่องไปยังสำนักเลขาธิการคณะ รัฐมนตรี เพื่อให้คณะ รัฐมนตรีลงมติ รับหลักการแล้วส่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตามลำดับ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ไม่มีอำนาจที่จะ พิจารณาให้ความเห็นในเรื่องนี้ได้

(นายสมภพ โทษะภักดิ์)

เลขาธิการ คณะ กรรมการ กฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ตุลาคม ๒๕๖๔